

Samenvatting

Sinds geruime tijd moet er in de migratieketen gepast en gemeten worden om opvang te bieden voor wie dat nodig heeft. De aankomende spreidingswet moet de realisatie van de benodigde aantal opvangplekken gaan versnellen en een betere spreiding genereren. De gemeente Maastricht wil een afgewogen en duidelijk antwoord kunnen geven richting Rijk en provincie op de aanhoudende vraag om opvangplekken, rekening houdend met de balans op het gebied van huisvesting, veiligheid en leefbaarheid, onderwijs en zorgaanbod.

Het college heeft om deze reden besloten te onderzoeken of de locaties Overmaze en Mariënwaard 51 voor langere tijd geschikt te maken zijn als opvanglocatie voor asielzoekers, ontheemden en andere spoedzoekers. Dit in nauwe samenspraak met COA.

Beslispunten

1. Onderzoeken of de locaties Overmaze en Mariënwaard 51 geschikt te maken zijn als opvanglocatie voor asielzoekers, ontheemden en andere spoedzoekers voor een langere periode.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 16 december 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Sinds maanden moet er in de migratieketen gepast en gemeten worden om opvang te bieden voor wie dat nodig heeft. De gemeente Maastricht neemt hierin haar verantwoordelijkheid door mensen in nood die vluchten voor oorlogsgeweld of anderszins vluchten uit noodzaak opvang te bieden.

Momenteel vangt de gemeente Maastricht de betreffende doelgroep op middels:

- Reguliere Opvang AZC Maastricht (650 asielzoekers en statushouders)
- Opvang in Overmaze (400 ontheemden uit de Oekraïne)
- Crisisnoodopvang in Mariënwaard (80 asielzoekers)
- Crisisnoodopvang in Novotel (30 asielzoekers)
- Crisisnoodopvang in 't LAB door de provincie (40 asielzoekers)

De aankomende spreidingswet moet de realisatie van de benodigde aantal opvangplekken gaan versnellen en beter spreiding. De gemeente Maastricht wil een afgewogen en duidelijk antwoord kunnen geven richting Rijk, COA en provincie op de aanhoudende vraag om opvangplekken, rekening houdend met de balans op het gebied van huisvesting, veiligheid en leefbaarheid, onderwijs en zorgaanbod. Op 11 oktober 2022 heeft er een themasessie “Opvang vluchtelingen, asielzoekers en huisvesting statushouders” plaatsgevonden in het college. Naar aanleiding van deze sessie heeft het college besloten te willen onderzoeken of de locaties Overmaze en Mariënwaard 51 geschikt te maken zijn als opvanglocatie voor asielzoekers, ontheemden en andere spoedzoekers voor een langere periode. Dit in nauwe afstemming met COA.

2. Context

Het nieuwe wetsvoorstel van staatssecretaris Van der Burg (de zogenaamde asielwet) kent als fundament dat in Nederland spreiding van de opvang van vluchtelingen moet plaats vinden en dat tegelijkertijd gebouwd wordt aan een duurzame opvang. Dit laatste is belangrijk om te voorkomen dat telkens op- en afgeschaald moet worden bij wisselende aantallen asielzoekers of ontheemden die instromen in Nederland. In het 5 jaar geleden gepresenteerde plan van het COA ‘Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen’ wordt deze wens die stabiliteit en rust kan brengen al geuit. De gehele keten zal gebaat zijn bij een vorm van duurzame opvang.

In verband met de opvangcrisis halverwege 2022 is de nationale crisisstructuur in werking getreden om snel te kunnen beschikken over crisisnoodopvang (CNO). Vanaf het begin was het streven deze noodoplossing voor de kortst mogelijke termijn in te zetten, dit vanwege de suboptimale omstandigheden waaronder onderdak wordt geboden en de buitengewone inspanning die van

veiligheidsregio's en gemeenten wordt gevraagd. Mede tegen deze achtergrond hebben Rijk, provincies, gemeenten en veiligheidsregio's op 26 augustus jl. nadere afspraken gemaakt om uit de crisis te komen en eruit te blijven. Het opstellen van een transitieplan vóór 1 januari 2023 inzake de afbouw van de CNO, die vóór 1 april 2023 moet plaatsvinden, is een van de afspraken. Hieraan wordt momenteel hard gewerkt. Onderdeel van het invullen van deze opgave zal het transformeren zijn van daartoe beschikbare en geschikte CNO naar noodopvang onder verantwoordelijkheid van het COA.

Naast het vrijwillig opvangen van asielzoekers heeft de gemeente een wettelijke taak om statushouders die toegewezen zijn aan de gemeente binnen 14 weken een woning aan te bieden. Maastricht haalt met veel hulp van de woningcorporaties de afgelopen jaren de taakstelling. Deze taakstellingsopgave zal vanwege de hoge instroomprognoses van vluchtelingen en het aantal statushouders dat nog wacht op huisvesting komend jaar fors worden verzwaaard. Een voorstel over de (aanvullende) huisvestingsaanpak voor statushouders in relatie tot andere doelgroepen zal aan uw college nog worden voorgelegd.

2. Gewenste situatie

De gemeente Maastricht wil een afgewogen en duidelijk antwoord kunnen geven richting Rijk en provincie op de aanhoudende vraag om opvangplekken, rekening houdend met de balans op het gebied van huisvesting, veiligheid en leefbaarheid, onderwijs en zorgaanbod. Om deze reden heeft het college besloten te willen onderzoeken of de locaties Overmaze en Mariënwaard 51 geschikt te maken zijn als opvanglocatie voor asielzoekers, ontheemden en andere spoedzoekers voor een langere periode. Dit in nauwe samenspraak met COA.

3. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het voorstel heeft geen effect op gezondheid van de Maastrichtse bevolking of bepaalde groepen daarbinnen, maar wel op de gezondheid van de asielzoekers. Stabiliteit en rust zijn ingrediënten die leiden tot een betere landing in omgeving en bevorderen de toekomstige integratie. Nu worden mensen na korte tijd overgeplaatst naar andere locaties.

4. Effect op de openbare ruimte

Uit de op te starten onderzoeken kan wellicht geconcludeerd worden dat kleine infrastructurele aanpassingen noodzakelijk zijn in de directe omgeving van de locaties. Hiervoor is geen budget gereserveerd. Kosten in dit kader kunnen bij het Rijk gedeclareerd worden.

5. Personeel en organisatie

Tijdens de onderzoeksfase dienen verschillende expertises binnen het gemeentelijk apparaat betrokken te worden. Denk hierbij aan sociaal, ruimte, vergunnen, veiligheid, onderwijs en zorg. Daarnaast levert de duurzame inzet van opvanglocaties dagdagelijkse kleine en grotere vraagstukken op die door de gemeente opgepakt dienen te worden. Het is verstandig om rekening te houden met meerjarige inzet van personeel voor de periode dat de opvanglocaties in exploitatie zijn.

6. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

7. Financiën

Op dit moment worden de kosten die gemaakt worden om beide locaties te exploiteren voorgefinancierd door de gemeente en doorbelast bij het COA en/of het verantwoordelijke ministerie. De gemeente kan alle kosten (incl. btw) in rekening brengen bij het COA. Btw vormt voor de gemeente daarom geen kostenpost.

Op het moment dat COA de opvanglocaties overneemt (streefdatum 1 april 2023) stopt deze constructie en zal het COA zelf zorgdragen voor de financiering van contractpartners en diensten.

8. Aanbestedingen

Team Inkoop en aanbesteding is en wordt geraadpleegd bij de opdrachten die verstrekt zijn en dienen te worden in het kader van de huidige opvanglocaties. Daar waar mogelijk worden opdrachten ondergebracht bij de mantelovereenkomsten die de gemeente reeds gesloten heeft, waaronder met Maasveste en Strukton/Veolia. Team Inkoop en aanbesteden is en wordt geraadpleegd bij de opdrachten die verstrekt dienen te worden.

Op het moment dat COA de opvanglocaties overneemt (streefdatum 1 april 2023) zal het COA zelf zorgdragen voor de financiering van contractpartners en diensten.

9. Participatie tot heden

Er wordt gesproken met direct belanghebbenden en andere relevante stakeholders door middel van klankbordgroepen en informatiebijeenkomsten. Er worden informatiebrieven in de bredere omgeving verspreid waarin ook aangegeven is hoe omwonenden aanvullende informatie kunnen krijgen bij tussentijdse vragen. De raad wordt middels raadsinformatiebrieven op de hoogte gehouden.

10. Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. Onderzoeken of de locaties Overmaze en Mariënwaard 51 geschikt te maken zijn als opvanglocatie voor asielzoekers, ontheemden en andere spoedzoekers voor een langere periode.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Als uitkomst van het onderzoek ligt er een afgewogen integraal advies ten aanzien van de opvanglocaties Overmaze en Mariënwaard 51. Hiermee kan de gemeente Maastricht een afgewogen en duidelijk antwoord kunnen geven richting COA, Rijk en provincie op de aanhoudende vraag om opvangplekken, rekening houdend met de balans op het gebied van huisvesting, veiligheid en leefbaarheid, onderwijs en zorgaanbod.